

ECDADI/ATALARI ÜZERİNDEN ALLAH'A DİN ÖĞRETENLER!

Görüldüğü üzere sapıttığı halde kendisini hidayette zanneden insanlar Kur'an'a inanmadıkları için değil Kur'an'dan uzaklaştıkları/Kur'an'a şaşkınlıkları için büyük bir savrulma yaşar ve bu kadar haddini aşar.

Tarih boyunca kendisini Allah'ın düşmanı olarak tanımlayan hiçbir insan/toplum olmamıştır. Aksine Yahudi, Hıristiyan ve müşrikler de dahil tüm toplumlar kendisini Allah dostu (Allah'a giden yolun gerçek yolcusu) olarak tanımlamıştır. Hatta her grup cennete gideceklerin yalnızca kendileri olduğunu iddia etmiştir. Şu ayetler bu durumun açık delilleridir;

"(Ehl-i kitap) 'Yahudiler yahut Hıristiyanlar hariç hiç kimse cennete giremeyecek' dediler. Bu onların kurtuluşudur. Sen de onlara de ki: 'Eğer sahiden doğru söylüyorsanız delilinizi getirin'" (Bakara 2/111).

"Yahudiler ve Hıristiyanlar "Biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz" dediler. De ki: Öyleyse günahlarınızdan dolayı size niçin azap ediyor? Doğrusu siz de O'nun yarattığı insanlardansınız. O, dilediğini bağışlar ve dilediğine azap eder..." (Maide 5/18).

"De ki: Ey Yahudiler! Bütün insanlar değil de, yalnız kendinizin Allah'ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsanız, bunda da samimi iseniz, haydi ölümü temenni edin (bakalım)!" (Cuma 62/6).

"Hepsi de kitabı okumakta oldukları halde Yahudiler: 'Hıristiyanlar doğru yolda değildir' dediler. Hıristiyanlar da: 'Yahudiler doğru yolda değildir' dediler. Kitabı bilmeyenler de birbirleri hakkında tıpkı onların söylediklerini söylediler. Allah, ihtilafa düştükleri hususlarda kıyamet günü onlar hakkında hükmünü verecektir." (Bakara 2/113).

Görüldüğü üzere herkes yalnızca kendisinin doğru yolda olduğunu iddia ediyor. Bu durum sadece kitap ehli için değil müşrikler için de geçerlidir. Çünkü müşrikler de Allah'a inanıyor, Allah'a dua ve ibadet ediyor,² hatta bu ibadetlerini (şu ayette de görüleceği üzere) başka bir amaçla değil Allah'a yaklaşmak amacıyla yapıyorlardı;

"Dikkat et, halis din yalnız Allah'ındır. O'nunla birlikte başka evliya/dost edinenler 'Biz (o velilere, başka bir şey için değil) sadece bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz' derler. Şüphesiz Allah, ihtilaf ettikleri şeyler hakkında hükmünü verecektir. Muhakkak ki Allah (böyle davranan) yalancı ve kafir kimseyi hidayete erdirmez" (Zümer 39/3).

Demek ki yanlış yolda olanlar da dahil hiç kimse yanlış yolda olduğunu kabul etmiyor. Herkes kendisini doğru yolun (Allah'a giden) yolcusu sanıyor. O halde doğru yolda olan kimdir ve biz bunu nasıl anlayacağız?

Doğru yolda olanın kim olduğunu elbette Allah bilir. Ama Allah'ın kitabına bakarak bunu biz de anlayabiliriz. Daha doğrusu, doğru yolu ancak Allah'ın kitabı ile bulabiliriz. Çünkü Allah, doğru yolu bize Kitabı ile bildirmiştir. Bunlar sır değildir. Her şey kitab-ı mubin olan Kur'an sayesinde apaçık ortadadır. Ve doğru yolun yolcuları da işte bu kitabı mubine sarılanlardır. Bunun haricindeki 'biz doğru yoldayız' iddiasının hiçbir dayanağı yoktur. Çünkü Kur'an en doğru/en sağlam yola iletendir ve ondan başka rehber de yoktur;

"Şüphesiz ki bu Kur'an, insanları en doğru/en sağlam yola iletir ve salih amel işleyen müminlere büyük bir ecir olduğunu müjdeler" (İsra 17/9).

"(Bu) Kitap sana (insanları) uyarman ve inananlara öğüt vermek için indirildi. Artık bu konuda göğsünde bir sıkıntı/şüphe olmasın. (Ey müminler! Siz de) Rabbinizden size indirilen (bu kitaba/Kur'an'a) tabi olun. Ve (sakın) ondan başka hiçbir veliye/otoriteye tabi olmayın. (Lakin) Çok azınız bu öğüdü tutuyorsunuz" (Araf 7/2,3).

Herkes kendisini doğru yolun (Allah'a giden) yolcusu sanıyor. O halde doğru yolda olan kimdir ve biz bunu nasıl anlayacağız?

"Sen, sana vahyedilen (Kur'an'a) sınıksız sarıl. Çünkü sen doğru yol üzerindesin ve muhakkak ki o (sana vahyedilen Kur'an) hem senin için hem de kavmin için bir öğüttür. Ve hepiniz ileride ondan sorumlu tutulacaksınız (sual olunacaksınız)" (Zuhuruf 43/43,44).

Vahye Karşı İtirazın Temel Gerekçesi: Ecdad/Atalar

Tarih boyunca vahye karşı yapılan itirazların temel gerekçesi daima atalar dini olmuştur. Allah'ın mesajlarını ileten elçilere karşı yapılan itirazların gerekçesi daima ataların yaptıkları olmuştur. Elçilere karşı gelenler bu itirazlarında hiçbir

zaman, 'Biz zaten Allah'a inanmıyoruz ki, sen neden bizi Allah davet ediyorsun' dememişlerdir. Ama 'Allah böyle bir şey emretmiş olsaydı bunu atalarımızdan duyardık, biz atalarımızdan böyle bir şey duymadık' demişlerdir. Vahye itiraz daima bu gerekçeye dayandırılmıştır. Bu durum tarih boyunca böyle olduğu gibi günümüzde de böyledir. Değişen hiçbir şey yoktur. Şöyle ki;

Günümüzden yaklaşık 5.500-6.000 yıl önce gönderilen Nuh (a.s.), kavmini vahye çağırmış ama kavmi 'Biz Allah'a inanmıyoruz' diyerek değil 'Allah bize böyle bir şey emretmedi, biz atalarımızdan böyle bir şey duymadık' diyerek itiraz etmişti;

"Andolsun, Nuh'u kendi kavmine gönderdik. Kavmine dedi ki: 'Ey Kavmim, Allah'a kulluk edin. Onun dışında sizin başka ilahınız yoktur, yine de sakınmayacak mısınız?'

'Bunun üzerine kendi kavminden inkarcı ileri gelenler şöyle dediler: 'Bu ancak sizin gibi bir beşerdir, size üstünlük taslamak istiyor. Eğer Allah dileseydi, bir melek gönderirdi. Biz önceki atalarımızdan böyle bir şey duymadık.'" (Muminun 23/24-25).

Görüldüğü üzere vahye itirazın gerekçesi Allah'a inanamamak değil 'ataların uygulamasıdır.' Çünkü itirazı yapanlara göre Allah'ın ne buyurduğunu gösteren en sağlam delil (kendileri gibi beşer olan bir elçinin getirdiği mesajlar değil) ataların uygulamasıdır.

Bu durum daha sonraki elçilerin kavimleri için de değişmemiştir. Günümüzden yaklaşık 4.500 yıl önce gönderilen Hud (a.s.)'in kavmi (Ad) ve Salih (a.s.)'in kavmi (Semud) de vahye karşı aynı gerekçelerle (ataların yaptıkları/gelenek) ile itiraz etmişlerdi;

"(Hud'a) Dediler ki: "Sen bize, tek Allah'a kulluk etmemiz ve atalarımızın tapmakta olduklarını bırakmamız için mi geldin? Eğer doğrulardan isen, bizi tehdit ettiğin azabı bize getir.'" (Araf 7/70).

Günümüzden yaklaşık 4.500 yıl önce gönderilen Hud (a.s.)'in kavmi (Ad) ve Salih (a.s.)'in kavmi (Semud) de vahye karşı aynı gerekçelerle (ataların yaptıkları/gelenek) ile itiraz etmişlerdi.

"(Onlar) şöyle dediler: Sen öğüt versen de vermesen de bizce birdir. Bu (yaptıklarımız) önceliklerin (atalarımızın) geleneğinden başka bir şey değildir. Biz, bundan dolayı da cezalandırılacak değiliz" (Şuarâ 26/136-138).

"(Nuh, Ad ve Semud kavimleri Resullerine) Dediler ki: 'Siz, benzerimiz olan birer beşerden başkası değilsiniz. Siz bizi, babalarımızın yaptıklarından çevirip-engellemek istiyorsunuz. Öyleyse bize apaçık bir delil getirin.'" (İbrahim 14/10).

Günümüzden yaklaşık 4.000 yıl önce gönderilen İbrahim (a.s.)'a yapılan itirazın gerekçesi de elbette ki aynı (ataların yaptıkları) olmuştu:

"İbrahim: Peki, dedi, yalvardığınızda onlar sizi işitiyorlar mı?" (Şuarâ 26/72).

"Şöyle cevap verdiler: Hayır, ama biz atalarımızı böyle yaparken bulduk" (Şuarâ 26/74).

Günümüzden yaklaşık 3.500 yıl önce gönderilen Musa (a.s.)'a yapılan itirazın gerekçesi de elbette ki aynı (ataların yaptıkları) olmuştu:

"Musa onlara apaçık ayetlerimizi getirince dediler ki: Bu, olsa olsa uydurulmuş bir sihir-dir. Biz önceki atalarımızdan böylesini işitmemiştik" (Kasas 28/36).

Ve nihayet günümüzden 1.400 yıl önce gönderilen son Nebi-Resul Muhammed (a.s.)'a yapılan itirazın gerekçesi de elbette ki aynı (ataların yaptıkları) olmuştu:

"Onlara 'Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a) uyun' denildiği zaman onlar, "Hayır! Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız" dediler. Ya ataları bir şey anlamamış, doğruyu da bulamamış idiyeler de mi (öyle yapacaklar)?" (Bakara 2/170).

"Onlara, 'Allah'ın indirdiğine ve Resul'e gelin' denildiği

vakit, 'Atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol) bize yeter' derler. Ataları hiçbir şey bilmiyor ve doğru yol üzerinde bulunuyor iseler de mi (öyle yapacaklar)?' (Mâide 5/104).

Görüldüğü üzere vahye (Allah'ın elçilerine) karşı yapılan itirazın gerekçesi hiçbir zaman 'Allah'ın inkarı' olmamış ve Allah'a davet eden elçilere hiçbir zaman 'Biz zaten Allah'a inanmıyoruz ki, sen bizi neden Allah'a davet ediyorsun' denilmemiştir. Aksine bu itirazların temel gerekçesi daima ataların uygulamaları/eserleri olmuştur:

"Senden önce de hangi memlekete bir uyarıcı göndermişsek oranın ileri gelenleri sadece 'Biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz ancak onların eserlerine/izlerine uyarız' dediler" (Zuhruf 43/23).

Demek ki tarih boyunca vahye karşı daima 'Allah'ın buyruklarının ancak atalardan öğrenilebileceği' iddiası ile itiraz edilmiştir. Binlerce yıldır hiç değişmeyen bu gerekçe elbette ki günümüzde de değişmemiştir. Nuh (a.s.)'a yapılan itiraz ile Muhammed (a.s.)'a yapılan itiraz arasında (binlerce yıla rağmen) hiçbir fark olmadığı gibi Muhammed (a.s.)'a yapılan itiraz ile günümüzdeki itirazlar arasında da herhangi bir fark yoktur. Ve kıyamete kadar da bu durum böyle devam edecektir. Kur'an, önceki Resullere yapılan itirazları bize (masal olsun diye değil) bunlardan ibret alalım ve aynı hatalara düşmeyelim diye kısasa eder (anlatır). Ama Kur'an'ın bu kıssaları için Mekke müşrikleri gibi 'öncekilerin masalları' diyenler/zannedenler maalesef azınlıkta değildir. Nitekim Allah'ın ayetlerine karşı binlerce yıldır atalar dini üzerinden yapılan itirazın güncel dili şöyledir; 'Biz ecdadımızdan (atalarımızdan) böyle bir şey duymadık, demek ki Allah bize böyle bir şey emretmedi, emretmiş olsaydı bunu ecdadımızdan (atalarımızdan) duyardık, 1.400 yıldır ecdadımız, büyüklerimiz bunları duymadı/bilemedi de şimdi siz mi duydunuz/bildiniz?'

Görüldüğü üzere, ecdadı/ataları referans göstererek itirazda bulunanlar Allah'ı inkar ettikleri (inanmadıkları) için değil ecdadın/ataların uygulamalarını Allah'ın emri zannettikleri için böyle davranıyorlar. Yoksa onların da amacı Allah'ın emirlerine uymaktır. Ama bunu Allah'ın kitabına bakarak değil de atalara bakarak yaptıkları için hataya düşüyorlar. Lakin düştükleri hatanın farkında değiller. O kadar ki, böy-

le davrananlar (Kurana değil atalarına uyanlar) Allah'ın yasakladığı bir fuhşiyatı bile 'Allah bize bunu emretti' iddiası ile yapabilir;

"Onlar bir kötülük (fuhşiyat) yaptıkları zaman derler ki 'Biz babalarımızı böyle yaparken bulduk, (demek ki) Allah bize de böyle yapmayı emretti. De ki: 'Allah asla kötülüğü emretmez. Siz, bilmediğiniz şeyleri Allah'a mı isnat ediyorsunuz?'" (Araf 7/28).

Demek ki atalarını referans alan insanlar Allah'ın yasakladığı bir fuhşiyatı işlerken bile 'Ben bunu Allah'ın emri böyle olduğu için yaptım' diyebiliyor. Yani hem Allah'ın yasakladığı bir fuhşiyatı işliyor hem de 'bunu bize Allah emretti' diyerek Allah'a iftira atıyor. Allah'a din öğretmeye kalkışan insanoğlunun haddini bu kadar aşabilmesine şaşırılmamalı;

"De ki, Allah'a dininizi siz mi öğreteceksiniz? Allah göklerde ve yerde olanları bilir, Allah her şeyi bilendir." (Hucurat 49/16)

Savrulmanın/Sapıtmanın Nedeni Kur'an'a Şaşı Bakmaktır

İnsanoğlu, neden bu kadar büyük bir savrulma yaşar? Neden bu kadar haddini aşar? Bunların cevabı tartışmasız biçimde Kur'an'dan uzaklaşmak/Kur'an'a şaşı bakmaktır:

"Kim Rahman'ın zikrinden (Kur'an'dan) uzaklaşır/ona şaşı barksa (ona) bir şeytanı musallat ederiz ve (o şeytan) onun yakın bir dostu olur. O şeytanlar, onları doğru yoldan alıkoyar, onlar ise kendilerini hidayette sanırlar (hidayet üzere olanın kendileri olduklarını sanırlar)" (Zuhruf 43/36).

Görüldüğü üzere sapıtıldığı halde kendisini hidayette zanneden insanlar Kur'an'a inanmadıkları için değil Kur'an'dan uzaklaştıkları/Kur'an'a şaşı baktıkları için bu duruma düşüyorlar. Ve ne hazindir ki günümüzdeki Müslümanların önemli bir bölümü ('Ben Müslüman'ım' diyenlerin çoğunluğu) maalesef bu durumdadır. Ve hatıta galiba bu durum tarih boyunca da hep böyle olmuş (ve muhtemelen böyle de olacak ki) Resul kıyamette 'Ya Rabbi! İşte benim bu ümmetim Kur'an'ı terk etti' diyerek

ümmetini Allah'a şikayet edecektir. Demek ki bu ümmet (in önemli bir bölümü) Kur'an'ı terk etti. Lakin bunun farkında değil. Ve hatta Kur'an'ı terk eden bu topluluklar içinde Kur'an'ı (sözde) hiç elinden düşürmeyenler bile var (olabilir). O halde nasıl oluyor bu? Çünkü bunlar Zuhruf 36'da buyrulduğu gibi Kur'an'a şaşkı bakıyor ve Hud 2-3'te buyrulduğu gibi Allah'ın ayetlerini Allah'ın açıklamaları (ayetleri) ile değil kendi yorumları ile açıklıyorlar.⁶ Böyle olunca da Allah'tan başka ma-budlar ortaya çıkıyor.

Mesela böyle bir yaklaşım (Kur'an'a şaşkı bakış) ile yazılan bir tefsirde '...ve emirleri yerine getirenlere de (yemin olsun)' mealindeki **Naziat 79/5** ayetinden (hiç alakası olmadığı halde) 'ölmüş velilerin ruhlarının da tasarruf sahibi olduğu' sonucu çıkarılmış ve bu ayetin tefsiri sadedinde '... Bundan dolayı; işlerinizde şaşkına döndüğünüz zaman kabir ehlinden yardım isteyin' buyrulmuştur' denilerek (Allah'tan değil de) ölülerden/kabir ehlinden yardım isteyin denilebilmiştir. Yani ana mesajı 'iyyake-na'budu ve iyyake-nesta'in/(Rabbim) yalnızca sana ibadet eder ve yalnızca senden yardım dileriz' olan ve 'Darda kalanın duasına cevap veren, onu kurtaran kimdir? Allah ile birlikte başka bir ilah mı var?'⁹ buyuran bir Kitabullah'a 'darda kalınca (Allah'tan değil de) ölülerden yardım isteyin mesajı veriyor' iftirası atılabilmektedir. İşte Kur'an'dan uzaklaşmanın (ona şaşkı bakmanın) hazin sonu maalesef budur; Allah emrediyor iddiası/iftirası ile Allah'ın yasakladığı fuhşiyatları yapmak ve neticede de sapıtıldığı halde hidayette olduğunu zannetmek.¹⁰

O halde ne yapılmalıdır? Müminler için yol açık ve nettir. Bu yol da ecdada/atalara, ona veya buna tabi olmak değil Resul Muhammed'e tabi olmaktır. Bunun için de Resul Muhammed'in vahye dayalı hadisleri olan Kur'an'a (Allah'ın kelamı-Resulün beyanı olan Kur'an'a) sınıksız sarılmak gerekir;

"Allah sözün en güzelini (en güzel hadisi) birbiriyle uyumlu/ahenkli bir kitap olarak indirdi. Rablerine haşyet duyanlar onu (okurken) derileri ürperir. Sonra kalpleri ve bedenleri (yine) Allah'ı anarak (onunla) yatıştır. Dileyen kimseyi Allah işte bu Kitapla hidayet eder. Allah kimin sapıtmasına izin verirse artık ona hidayet eden olmaz" (Zümer 39/23).

"O gün, zalim kimse (pişmanlıktan) ellerini ısırp şöyle der: Keşke o Resul'ün yoluna tabi olsaydım! Yazıklar olsun bana! Keşke o falancayı dost edinmeseydim! Çünkü zikir (Kur'an) bana geldiği halde (dost bildiğim o falan) beni (Kur'an'dan) saptırdı" (Furkan 25/27, 28).

Müminler için yol açık ve nettir. Bu yol da ecdada/atalara, ona veya buna tabi olmak değil Resul Muhammed'e tabi olmaktır.

"Rabbimizden size indirilen (Kur'an'a) tabi olun. Ve (sakın) ondan başka hiçbir veliye/otoriteye tabi olmayın. (Lakin) Çok

azınız bu öğüdü tutuyorsunuz" (Araf 7/2, 3).

Notlar

1. Lokman 31/35; Ankebüt 29/61,63; Zuhruf 43/9.
2. Enfâl 8/32.
3. A-râf 7/28.
4. Enfâl 8/31;Nahl 16/24.
5. Furkan 25/30.
6. 'Elif-Lâm-Râ. Bu öyle bir kitaptır ki, ayetleri muhkem kılınmış, sonra da her şeyden haberdar ve hikmet sahibi olan (Allah) tarafından ayetleri ayrıntılı/tafsilatlı biçimde açıklanmıştır. (Ki) Allah'tan başkasına kulluk etmeyiniz (diye). Ben (ise) O'nun tarafından size gönderilmiş bir müjdecî ve uyarıcıyım.' (Hud 11/1-3).
7. Mahmut Ustaosmanoğlu, Kur'an-ı Mecid ve Tefsirli Meal-i Alisi, Nâziât 79/5.
8. Fatıha 1/5.
9. Neml 27/62.
10. A-râf 7/28;Zuhruf 43/36.